

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ЗА УЧЕНИКЕ ПРВОГ РАЗРЕДА

Ученици првог разреда у обавези су да одаберу **два изборна предмета** од понуђена четири. Изборни предмети ће се реализовати са **једним часом недељно**. Предмети који ученик одабере постају обавезни за текућу школску годину, **оцењују се** и оцена улази у општи успех ученика. **Наредне године**, уколико желе, ученици **могу бирати друге изборне предмете**.

Предмети су конципирани тако да су **ученици активни учесници** у стицању знања, од њих ће се захтевати доста самосталног рада у форми истраживања, мини пројеката и акција. Теме су дате само оквирно и професори ће заједно са ученицима креирати садржаје рада.

Зрењанинска гимназија нуди следеће изборне предмете:

1. **ЈЕЗИК, МЕДИЈИ И КУЛТУРА** (може се бирати 2 године)
2. **ПОЈЕДИНАЦ, ГРУПА И ДРУШТВО** (може се бирати 2 године)
3. **УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН** (може се бирати све 4 године)
4. **ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ** (може се бирати све 4 године)

ПРОГРАМИ РАДА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА:

ЈЕЗИК, МЕДИЈИ И КУЛТУРА

Циљ учења изборног програма *језик, медији и култура* је да допринесе унапређивању комуникацијских вештина, развоју медијске културе и усвајању културних образаца који ће ученику омогућити сналажење у савременом свету, изградњу идентитета и даљи професионални развој.

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- критички разматра позитиван и негативан утицај медија;
- процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих ситуација;
- препознаје примере манипулације, дискриминације и говора мржње у медијима и има критички однос према њима;
- одговорно се односи према креирању сопствених медијских порука;

- комуницира на конструктиван начин;
- исказује спремност да учествује у акцијама чији је циљ унапређивање медијске културе;
- разликује културне од популарних садржаја и на основу тога доноси вредносне судове.

ЈЕЗИК, МЕДИЈИ И КУЛТУРА	
ТЕМА	САДРЖАЈИ
ЈАВНИ НАСТУП	<p>Увод у програм.</p> <p>Шта јавни наступ чини успешним? Савети за успешан јавни наступ.</p> <p>Вербална и невербална комуникација у јавним наступима.</p> <p>Асертивна комуникација.</p> <p>Израз и стил говорника.</p> <p>Савремене технике у јавним наступима. Ефекат светлости и звука на убедљивост наступа.</p> <p>Познати говорници данашњице.</p> <p>Јавни наступи у медијима.</p> <p>Моћ утицаја на слушаоце јавног наступа.</p> <p>Манипулација. Мотивациони говорници.</p> <p>Конфронтирање, сукоб мишљења, заговарање и преговарање у јавним наступима.</p> <p>Јавни наступи некад и сад. Познати говорници у прошлости.</p> <p>Дикција, естетика и култура у јавним наступима.</p> <p>Трема у јавним наступима и начин њеног превазилажења.</p>
КРЕАТОРИ И ПРИМАОЦИ МЕДИЈСКИХ ПОРУКА	<p>Медији као средство информисања, образовања, забаве, ширења културе, манипулације.</p> <p>Представљање деце и младих у медијима, њихова употреба и злоупотреба.</p> <p>Медијске поруке. Стереотипи. Дискриминација. Лажне вести. Манипулација.</p> <p>Сензационализам у медијима. Угрожавање приватности људи ради добијања ексклузивних вести. Култура и некултура у медијима.</p> <p>Говор мржње у медијима.</p> <p>Слобода говора – употреба и злоупотреба, законска регулатива.</p> <p>Креирање медијског садржаја. Одговорност и моралност.</p> <p>Моћ утицаја и ограничења различитих медија.</p> <p>Медији – фактор формирања или праћења укуса јавности?</p> <p>Будућност медија.</p>
ВРЕДНОСТИ	<p>Шта означава култура: начин облачења људи, обичаје, породични живот, обрасце провођења слободног времена, начине рада и стварања, религијске обреде? Примери друштва/културе: британско, немачко, јапанско, латиноамеричко...</p> <p>Вредности и вредносни судови (добро – лоше; добро – зло; лепо – ружно; свето – световно; корисно – штетно; пријатно – непријатно; тачно – нетачно; успешно – неуспешно; истинито – лажно; пристojно – непристойно; уметничко – неуметничко.</p> <p>Комерцијални садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке, поруке</p>

	које су намењене емоцијама, пласирање робе, садржаја, стилова живота, идеја), скривене поруке у свакодневном животу; вредновање порука уз помоћ различитих извора. Вредности у култури. Кич и шунд, са становишта ученика.
--	---

ПОЈЕДИНАЦ, ГРУПА И ДРУШТВО

Циљ учења изборног програма *појединац, група и друштво* је оспособљавање ученика за критичко сагледавање места појединца и група у друштву, њихових улога, права, одговорности и међузависности, ради развијања знања, вештина, вредности и ставова неопходних за конструктивно учешће у различитим ситуацијама својственим савременом динамичном друштву.

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- аргументовано дискутује о друштвеним појавама имајући у виду позицију појединца, групе и друштва;
- уочава и анализира различите врсте интеракцијских процеса у друштву и међузависност између појединца, група и друштва;
- препозна начине утицаја и манипулације појединца, групе и друштва;
- илуструје на примерима и примени у реалним ситуацијама механизме разградње негативних друштвених стереотипа;
- исказује просоцијалне ставове, вредности, осетљивост за етичко просуђивање;
- препознаје специфичности истраживања у друштвеним наукама.

ПОЈЕДИНАЦ, ГРУПА И ДРУШТВО	
ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
ОД УЗОРА И ИДОЛА ДО ВОЂА И СЛЕДБЕНИКА	Увод у програм Узори, идоли и идолатрија – слично, а различито. Може ли се одрасти без узора и идола? Чему они служе?

	<p>Узори и идоли данашњих младих људи и њихових родитеља – има ли разлике? Како се постаје идол? Најпознатија масовна еуфорија 60-тих година 20. века – битлсоманија. Како је до ње дошло? Шта вођу чини вођом? Вође, узори и идоли у различитим областима (политика, војска, спорт, уметност, наука, техника...) и њихов утицај. Да ли има вође без следбеника? Како вође утичу на следбенике? Шта је конформизам, које су његове последице и како му се одупрети. Какав је утицај медија на стварање узора, идола, вођа? Вође у прошлости које су промениле свет (на боље или нагоре). За кога се данас у свету може рећи да је вођа? Зашто?</p>
<p>УСАМЉЕНОСТ, ОДБАЧЕНОСТ, ОТУЂЕНОСТ</p>	<p>Сам у маси. Велики градови и усамљеност. Напуштена села и самоћа старих. Нове технологије –узрок или решење усамљености младих. <i>Велики брат</i> и други ријалити програми отуђености – зашто имају велику гледаност? Осамљеност као избор. Испосници и самоћа. Познати одбачени појединци у прошлости – зашто их је друштво одбацило? Инквизиција – однос према појединцима оптуженим за јерес. Галилео Галилеј – одустајање од уверења ради заштите од одбачености. Расистичка дискриминација – одбаченост због боје коже. Одбаченост старих, болесних, сиромашних и другачијих у савременом свету. Ејдизам – прихваћена дискриминација. Солидарност међу људима и прихватање различитости као равнотежа одбачености и отуђености.</p>

УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН

Циљ учења изборног програма *уметност и дизајн* је да ученик кроз истраживање уметности и стваралачки рад развија осетљивост за естетику, креативност, радозналост и мотивацију за стварање и изражавање у различитим медијима, као и да формира навику да се континуирано укључује у уметнички и културни живот заједнице.

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- разматра сличности, разлике и повезаност различитих уметности;
- реализује идеје уважавајући принципе одабраних уметничких дисциплина;
- користи релевантне изворе за истраживање остварења и појава у уметности;
- користи разноврсне податке као подстицај за стваралачки рад;

- презентује идеје, радове и уметничка остварења у одабраном медију;
- предлаже садржаје или активности у којима се повезују различите уметности;
- комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја;
- исказује утисак о естетичким квалитетима уметничких дела;
- просуђује, критички, утицај уметности на здравље;
- учествује, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживању, смишљању, планирању и реализацији мањег пројекта.

УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН	
ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
ИНСПИРАЦИЈА	Уметничка дела као инспирација. Природа као инспирација. Модни трендови. Стилови у уметности.
ОБЈЕДИЊЕНЕ УМЕТНОСТИ	Спектакл. Мјузикл. Уметност оглашавања. Уметнички пројекти у Србији.

ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

Циљ изборног програма *образовање за одрживи развој* је да ученик на основу истраживања међузависности људских активности и непосредног окружења развије критички, активан и одговоран однос према себи и окружењу у ком живи и да садашњост сагледава и кроз перспективу будућности.

На крају програма ученик ће бити у стању да:

- критички разматра утицај људских активности на стање непосредног окружења;
- преиспитује различите потребе људи у савременом друштву са становишта одрживог развоја;
- препознаје позитивне и негативне примере односа према окружењу;
- предвиђа могуће последице неодговорног понашања људи у непосредном окружењу, на локалними глобалном нивоу;
- учествује у активностима које доприносе унапређивању квалитета живота у непосредном окружењу;
- умањује сопствени негативан утицај на окружење.

ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ	
ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
ВОДА	<p>Увод у програм.</p> <p>Какав је квалитет вода у месту/насељу/граду/окружењу?</p> <p>Какав је утицај људских активности на настанак поплава?</p> <p>Какву воду пијемо?</p> <p>Одакле потиче и куда одлази вода коју користимо?</p> <p>Нерационално коришћење воде.</p> <p>Који су извори загађивања водеи какав је њихов утицај на квалитет воде у рекама и купалиштима у окружењу?</p> <p>Како депоније, пољопривреда и индустрија утичу на загађивање вода у локалној средини и какве су последице загађења по живи свет?</p> <p>Какве су последице средства за чишћење и прање која користимо у домаћинству по животну средину и здравље?</p>
ВАЗДУХ	<p>Какав ваздух удишемо?</p> <p>Употреба обновљивих и необновљивих извора енергије и загађивање ваздуха.</p> <p>Како начини на које се грејемо и хладимо утичу на квалитет ваздуха у окружењу?</p> <p>Које су могућности побољшања квалитета ваздуха у затвореним просторима?</p> <p>На које начине се може поуздано информисати о квалитету ваздуха у локалној средини и у Србији? Које веровати?</p> <p>Шта су индикатори нарушеног квалитета ваздуха?</p>
ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И НАСЕЉА	<p>Шта су одрживи градови?</p> <p>Одрживи градови и насеља у свету.</p> <p>По чему се разликује квалитет живота у нашем месту некад и сад: природни ресурси, економија, култура, понашање људи?</p> <p>Шта зграде и куће чини одрживим ?</p> <p>Како настају урбана острва топлоте?</p> <p>Шта све подразумева добробит животиња у насељеним местима?</p> <p>Како наша школа може постати одржива?</p>

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА:

Групни рад	Елементи процене са показатељима		
НИВО/ОЦЕНА	РАД У ГРУПИ	ПОЗНАВАЊЕ ТЕМАТИКЕ	РЕШАВАЊЕ ЗАДАТКА
ВИСОК одговара оценама 4 или 5	Ученик сарађује са свим члановима групе, уважава њихове потребе, пажљиво слуша друге, поштује договоре групе, не касни, своје обавезе извршава на време и тачно.	Ученик поседује знања, показује спремност да прикупља нове информације, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје, често поставља питања која се односе на тему.	Ученик је у потпуности посвећен решавању задатка групе. Даје предлоге како решавати задатак.
СРЕДЊИ одговара оценама 3 или 4	Ученик сарађује са члановима групе уз мање тешкоће, повремено има проблема у комуникацији али их самостално решава, своје обавезе извршава уз подсећање и опомињање.	Ученик поседује извесна знања и повремено учествује у размени идеја, повремено поставља питања која се односе на тему.	Ученик уз помоћ наставника и/или осталих чланова групе учествује у решавању задатка. Ретко има предлоге како решавати задатак али кад га добије ради по њему. Повремено има активности које не доприносе решавању задатка.
НИЗАК одговара оценама 2 или 3	Ученик повремено има сукобе у којима напада особе а не проблем, своје обавезе извршава ретко и делимично.	Ученик поседује мало знања и показује малу спремност да прикупља нове информације, ретко суделује у размени идеја, ретко поставља питања која се односе на тему.	Ученик минимално доприноси решавању задатака. Нема предлоге како решавати задатке и када добије предлоге слабо их реализује.
НЕЗАДОВОЉАВАЈУЋИ одговара оцени 1	Ученик омета рад групе, доприноси неконструктивним сукобима и не извршава своје обавезе.	Ученик ништа не зна о теми и нема интересовање да сазна. Не учествује у размени идеја. Никад не поставља питања која се односе на тему.	Ученик омета решавање задатка.